

aveiten

Arbetets Vänner Huvudföreningen rf

2 / 2016

*Arbetets Vänner
Huvudföreningen
125 år*

aveiten

är Arbetets Vänner, Huvudföreningen rf:s informationsblad för föreningens medlemmar. Tidningen utkommer med 6 nummer per år.

69 årgången

Utgivare:

Arbetets Vänner,
Huvudföreningen rf.
Annegatan 26, 00100 Helsingfors
www.arbetetsvanner.fi
e-post: info@arbetetsvanner.fi

Ansvarig redaktör:

Yrsa Ranki
Rödbergsgatan 23 I 219,
00150 Helsingfors
mobiltel: 050 5275 082
e-post: yrsa.lindqvist@kolumbus.fi

Material till Aveiten kan skickas per e-post: aveiten@arbetetsvanner.fi

Ändringar gällande adress- eller personuppgifter tillställs föreningens kansli:

Annegatan 26, 00100 Helsingfors
e-post: info@arbetetsvanner.fi
tfn (09) 601 426

Ombrytning och lay-out:

DeskArtStudio
Rödbergsgatan 20,
00150 Helsingfors

Tryckeri:

Forsberg, Jakobstad
ISSN 0356-0384

Tidtabell:

nr 3 vecka 21 deadline 25.4.2016

Pärmbilder

Arbetets Vänner Huvudföreningen
125 år
Foto: Yrsa Ranki

Föreningens funktionärer och förtroendemän

Ordförande Sebastian Gripenberg
Tölögatan 14 B 15
00100 Helsingfors
tfn. 040 186 8009

Viceordf. Monika Weckström
tfn. 040 518 5335

Verksamhetsledare
Niki Hamro
tfn. 045 209 8424
e-post: info@arbetetsvanner.fi

Disponent Dick Lundell
tfn. 050 539 0963

Understödsstiftelsen för Arbetets Vänner Huvudföreningen r.s.

Ordförande Rune Öhman
tfn. 050 305 4459

Viceordf. Dick Lundell

Sekreterare Kate Hougberg
tfn. 09-678 595

Arbetets Vänner Huvudföreningens Kulturfond:

Ordförande Rune Öhman
Viceordf. Sebastian Gripenberg
Sekreterare Yrsa Ranki

Stiftelsen för Arbetets Vänner Åldringshem r.s.

Ordförande Carl-Johan Sanmark

Ekonom och Niclas Ståhlberg
disponent tfn. tj. 010 837 0836

Direktris för Tuula Mervasto
hemmet Brobrinken 3, 02480 Kyrkslätt
tfn. 050-5163 182

Sekreterare Kate Hougberg

AV Huvudföreningens bibliotek:

öppet varje måndag och
onsdag kl. 16.30-18.30,

Bibliotekarie Åsa Laukonlinna
tfn 040 867 2675

Arbetets Vänner Huvudföreningen rf,
bankförbindelse IBAN: FI7540551110000662
Föreningens medlemsavgift år 2016 är 20 €.

KALENDARIUM 2016

- 10.4 Månadsmöte med program
- 16.4 AVCF:s årsmöte och årsmötesmiddag
- 7.5 Minigolfturneringen
- 15.5 Månadsmöte med program
- 11.9 Månadsmöte med program
- 2.10 Promenadorienteringen
- 9.10 Månadsmöte med program
- 15.10 Storfesten
- 6.11 Månadsmöte
- 6.11 Svenska Dagen-fest
- 11.12 Månadsmöte och julfest

Redaktör för AV Facklan

Arbetets Vänner Centralförbund som är takorganisation för nio AV-föreningar i Finland ger ut en medlemstidning, AV Facklan som utkommer med 1 nummer per år och når alla ca. 1600 AV-iter i medlemsföreningarna.

Yrsa Ranki som ansvarat för redaktörskapet för tidningen med heder i hela 18 år har avlagt sig uppdraget fr.o.m. 2016.

Nu söker vi en ny redaktör för tidningen. Du som är intresserad vänligen ta kontakt med Rune Öhman 0503054459 rune.ohman@elisane.fi eller/och Yrsa Ranki 0505275082 yrsa.lindqvist@kolumbus.fi

MÅNADSMÖTET I APRIL

söndagen den 10 april 2016 kl 18 i Festsalen.

Efter förhandlingarna berättar författaren **Bengt Ahlfors** om sin bok *Medan jag ännu minns*.

MÅNADSMÖTE I MAJ

Vårens sista månadsmöte hålls söndagen den 15 maj 2016 kl 18.00 i Festsalen.

TÄVLINGEN I MINIATYRGOLF 7.5.2016

Ungdomskretsens traditionella tävling i miniatyrgolf kretsarna emellan arrangeras i år för den trettiosjunde gången.

I år spelar vi lördagen den 7 maj kl 10.15 på banan vid Edesviken, d.v.s. samma plats som under tidigare år (Taivallahden Ratagolf, Södra Hesperriagatan invid Sandudds badstrand).

Varje krets kan ställa upp med ett lag bestående av två deltagare. Anmälningarna görs på platsen.

Om ni har frågor kan ni ringa till Stefan Ekholm, gsm 050 539 9076.

Ungdomskretsen hälsar spelarna och hejarklackarna hjärtligt välkomna!

Ungdomskretsen

Facklan

*Den ensammes vandring kan vackla
och dunkel och svår blir hans väg
om ingen levande fackla
går före och leder hans steg.
Om ingenstans han hör hemma
slår kölden rot i hans bröst.
Hans längtans levande stämma
dör bort som en ropande röst.*

*Oss tändes med kärlekens låga
den fackla som ännu är vår.
Dess veke är seg, ty dess tåga
är tvinnad i prövnings år.
Den lyser och skuggorna svinna
för flammans fladdrande bloss.
I facklan skall kärleken brinna
som ljuset och värmen för oss.*

*En fackla kan tändas och höjas
och fladdra i motgångens vind,
dess bärare åldras och böjas
men flamman skall värma hans kind.
Vi höja den facklan att värna
vår väg som mot framtiden går.
Ett löfte den är. Som en stjärna
den tecknar vår vandrings spår.*

Skriven för Arbetets Vänner av Kaj Lindgren
Tonsatt av Bengt Carlson

Arbetets Vänner Huvudföreningens ordförande Sebastian Gripenbergs tal vid föreningens 125-års jubileum den 12 mars 2016.

FACKLAN LYSER

Ärade Hedersgäster, Bästa AV-iter, Mina damer och herrar!

Facklan är Arbetets Väners symbol. En fackla pryder vår fana, vår logo och våra förtjänsttecken. Facklan finns på vår tidning och syns på vår webbplats. Våra två främsta historiker heter En Fackla Tändes och Facklan Brinner. Jag skall idag tala under rubriken Facklan Lysar.

Föreningens konstituerande möte hölls söndagen den 1 mars 1891, kl. ett på eftermiddagen i Brandkårhushusets musikal. Det här mötet samlade över 300 personer.

Mötet den 1 mars var inte någon spontan aktion utan mycket grundligt förberett och förankrat.

Redan i början av året hade en grupp medlemmar i Helsingfors Arbetareförening kommit överens om att bilda en särskild svensk arbetareförening. Man utsåg en kommitté som snabbt var klar med sitt arbete, vilket kunde presenteras vid ett möte den 25 januari. Stadgarna antogs vid ett möte redan den 1 februari då man också kom överens om att lämna in en ansökan till generalguvernören om tillstånd att få bilda föreningen. Så skedde och stadgarna fastställdes av generalguvernören den 19 februari. Vid det konstituerande mötet den 1 mars hade 325 personer redan antecknat sig

som medlem i föreningen och en medlem hade skänkt 500 mark till den blivande föreningen, vilket är över 2000 euro med dagens penningvärde. Över allt detta lyste Facklan med kraft och ljus.

Och allt detta skedde utan internet och mobiltelefoner! Man kan fråga sig om man idag på en och en halv månad dvs. till Valborg skulle få ihop över tre hundra människor för att grunda en ny förening. Och något beslut från myndigheterna vet vi att vi inte skulle få lika snabbt som föreningens grundare år 1891.

Finland och världen var givetvis mycket annorlunda år 1891. Finland existerade inte som självständig stat. Europas karta såg annorlunda ut, världen dominerades av några europeiska stormakter och på jordklotet fanns stora vita fläckar, som tecken på att ingen europé ännu varit på plats.

Den tekniska utvecklingen som visserligen pågick hade dock inte ännu resulterat i sådana för oss självklara saker som kylskåp, elektriska gatlyktor eller telefoner och Helsingfors hade en befolkningsmängd som var lite på 60 000, varav hälften svenskspråkiga. Det var under slutet av 1800-talet som språkmajoriteten i Helsingfors skiftade från svensk till finsk.

Arbetets Vänner, Huvudföreningens tillkomst sammanhäng-er direkt med den utveckling som det finländska samhället då genomgick. Under andra hälften av 1800-talet vidtog en utveckling som genomsyrade alla områden av samhället och som står i tydlig kontrast mot de relativt statiska förhållandena under årtiondena efter Finska Kriget 1808–1809. Från och med 1863 sammanträdde lantdagen regelbundet: de reformer som genomfördes bidrog till att modernisera samhället och den ekonomiska utvecklingen tog fart.

Helsingfors växte kraftigt, från 1890 till 1900 ökade befolkningen med 30 000 personer och från 1900 till 1910 med 40 000 personer. Befolkningen ökade även i områdena runt omkring Helsingfors – och ökningen berodde framförallt på inflyttning från övriga delar av landet. Man lämnade en osäker existens på landsbygden för att söka en osäker men mer hägrande utkomst i staden. I snabb ordning tillspetsades inkomstklyftorna – för att använda ett nutida begrepp. På detta sätt uppkom en tydlig arbetarbefolkning i staden vars förhållanden kunde vara ytterst dåliga. Kännedomen om missförhållandena som bland annat spreds av tidningarna, exempelvis av **Topelius** i Helsingfors Tidningar, gav upphov till ansatser att lindra misären, åtgärda orättvisorna och på olika sätt förbättra arbetarbefolkningens levnadsvillkor.

Helsingfors Arbetareförening var ett initiativ i den riktningen. Föreningens ledande kraft var **Viktor Julius von Wright**, som var fabriksägare. Han hade under utlandsvistelser i Tyskland kommit i kontakt med moderna socialpolitiska tankegångar och blivit övertygad om att arbetarnas förhållanden måste

förbättras för att Finland skulle undgå en potentiellt omstörtande politisk radikaliserings av arbetarna. von Wrights ledstjärna var att söka nå detta mål genom att främja arbetarnas bildningssträvanden. För oss sentida betraktare framstår detta som en märklig blandning av idealism, välvilja, paternalism, pragmatism och naivitet, men vi måste noga akta oss från att fälla omdömen utgående från det historiska facit över den tiden vi besitter.

Helsingfors Arbetareförening försökte på olika sätt befrämja arbetarnas situation. Föreningens program från 1893 ger en antydan om vad föreningen sysslade med: man krävde kommunal rösträtt för arbetarna, tio timmars arbetsdag, allmän skolplikt, avgiftsfri undervisning med folkskolan som grund och effektivare kolonisation. Man ville också se offentliga understöd för bostadsproduktion, utveckling av sparbankernas verksamhet, utvidgat bildningsarbete, förbättrade arbetsförhållanden för kvinnor, kamp mot spriten, gynnande av inhemsk industri och att fackföreningar skulle grundas.

Men reformerna skedde långsamt och under denna tid började arbetarna radikaliserar, precis som von Wright hade sett att skulle ske. Detta och det faktum att en oförståelse för den svenska minoriteten spreds inom föreningen ledde till initiativet att grunda Arbetets Vänner. Man ville skapa en helt "svensk förening med uppgift att främja en social utveckling i samförståndets anda".

Vi som idag sitter med ett facit som omspanner 125 år vet att denna tanke om social utveckling i samförståndets anda – inte är det föreningen sedermera blev.

Efter de första årtiondenas samhällsliga aktivitet falnade intresset för dessa strävanden och andra verksamhetsformer blev dominerande inom föreningen. Detta är naturligt och ett tecken på anpassningsförmåga. När föreningen grundades saknades exempelvis de flesta av de politiska partier vi idag känner till. Socialdemokraterna är grundade 1899, Centern och Svenska Folkpartiet är grundade 1906 och Samlingspartiet 1918. När föreningen grundades fanns ståndslantdagen och denna skulle bestå ännu i 15 år. Kanalerna och förutsättningarna att arbeta för social utveckling förbättrades radikalt först efter representationsreformen.

Få organisationer som grundas i ett specifikt samhällsligt läge kan bevara en oförändrad verksamhet genom årtionden medan samhället runt omkring förändras och byter skepnad. Nokia är Finlands största företag, men tillverkar inte mera gummistövlar eller kablar eller ens mobiltelefoner. Arbetets Vänner är trots de politiska undertonerna i namnet en politisk kulturförening. Arbetets Vänner är till uppkomst och utveckling oupplösligen sammankopplad med framväxten av ett modernt medborgarsamhälle i Finland.

Organisationsutveckling är alltid en avvägning mellan att bevara och förändra och över detta arbete har Facklan lyst med kraft och ljus genom åren.

Föreningens tillkomst och val av verksamhetsformer under de första årtiondena för oss till ett annat område där Facklan har lyst med kraft och ljus, nämligen detta hus.

Vårt hus, Arbetets Vänner, Annan Vennut, Föreningshuset eller helt enkelt Huset är vår stolthet och vårt hem. I dessa salar och rum lever föreningen varje gång våra kretsar och medlemmar samlas. Här sker nästan allt vi gör. Här håller vi möten. Här planerar och organiserar vi. Här renoverar och förbättrar vi och här är vår ekonomi fast på egen grund.

Efter att ha hyrt utrymmen på olika håll i staden kunde föreningen redan 1896 köpa gården Annegatan 26 – vi firar alltså också 120 år i år – på denna fastighet. Säkert praktiskt taget från första början kändes de dåvarande byggnaderna, ett trähus och ett stenhus i två våningar små och oändamålsenliga och drömmen om ett nytt hus växte sig starkare. I slutet av 1920-talet var tiden äntligen mogen och arbetet med att planera och bygga ett nytt hus startade. Ritningarna är gjorda av arkitekt **Ole Gripenberg** på byrån Frosterus-Gripenberg. Den 24 mars 1928 hölls en avskedsfest i det gamla huset och rivningen började strax efter det. Grundstenen till vårt hus lades på Floradagen samma år. Taklagskaffe firades redan den 28 juli och den 13 januari 1929 firades inflyttningsfesten. I många av de tal som hölls uttalades förhoppningar om att huset skulle bli ett hem, inte bara för föreningens medlemmar, utan även för andra svenskar i huvudstadsregionen. Och de förhoppningarna kan man säga att har infriats på båda punkterna.

Det är idag svårt att tänka sig AV, utan föreningshuset med den strama fasaden på Annegatan. Här bor vi och här är vi hemma. Och här i dessa salar och rum Lyser Facklan med kraft och ljus.

Jag har ofta citerat bildnings- och föreningsentusiasten **Evvy Björkman** i SFV-kalendern 1938. Så här skrev hon då om föreningslivet: *"Kamratskapets, samhörighetens och likställdhetens stora fostrande betydelse är stödjepelaren i {...} föreningslivet, och det danar det stora flertalet av vårt folk till strävsamma och dugande medborgare"*.

Björkman var långt före sin tid och tar här fasta på något som samhällsvetare först under de senaste tio-femton åren börjat uppmärksamma, nämligen hur viktigt civilsamhället är för att demokratin skall fungera.

Särskilt Harvard-professorn **Robert Putnam** har lyft fram begreppet socialt kapital och dess koppling till hur samhällets institutioner fungerar. Putnam studerade olika regioner

i Italien och konstaterade att faktorer som föreningsliv, tillit och samarbete påverkar hur väl regionerna styrs och hur väl de klarar sig ekonomiskt.

Socialt kapital kan lätt förenklat beskrivas som implicit tillit mellan medborgare. Civilsamhället är ett sammanfattande begrepp för det institutionella mellanrum som existerar mellan stat och marknad där enskilda var för sig eller organiserat löser gemensamma samhällsproblem, enligt en definition av professor **Erik Amnå**.

Socialt kapital uppstår och skapas uttryckligen i civilsamhället, när medborgare frivilligt väljer att göra saker tillsammans, som inom en förening, och det påverkar i sin tur hur stat och marknad fungerar eller i brist på socialt kapital, inte fungerar.

Ett starkt socialt kapital och ett fungerande civil samhälle hindrar mänskliga samhällen från att bli en allas kamp mot alla. Det finns alltså starka band mellan civilsamhället och demokratin. Vi tänker kanske inte att när vi dansar folkdans, spelar teater, sjunger i kör eller spelar bridge tillsammans, så har det positiva konsekvenser för demokratin, men så är det – att kultur, bildning och demokrati inte kan skiljas från varandra, och att den ena blomstrar blott tillsammans med de andra. När det lyser i fönstren på AV, lyser Facklan och det känns i det omkringliggande samhället.

För hundra år sedan skulle ingen av oss ha varit medborgare utan vi hade varit undersåtar. Den här transformationen från undersåte till medborgare är det stora projekt som Arbetets Vänner tillsammans med andra organisationer – civilsamhället – så verkningsfullt bidragit till. Det utvecklade föreningsnätet innebar att demokratin kunde slå rot i vårt land. Det är ingen slump att rösträtten och så många organisationer är lika gamla. Tidskriften Ungdomen fångade något väsentligt i följande kommentar år 1906: *”Lantdagsreformen visar hän mot samling, mot föreningsrörelsen”*. Den nya samhällsordningen skulle vila på civilsamhället – på medborgarnas frivilliga sammanslutning och det har varit en fast grund.

I Sverige talar man idag om ”idéburna organisationer”. Idéburna organisationer främjar en idé, de strävar inte efter ekonomisk vinst, de gynnar ett intresse, vare sig allmänt eller medlemsspecifikt och de är inte en del av den offentliga sektorn. Det är en vacker ordbild – att det är en idé som bär oss – som för oss framåt, vidare. Vår idé fångas och symboliseras av Facklans kraft och ljus.

Vårt arbete idag bygger på tidigare generationers arbete; vi för det vidare, vi strävar efter att stärka det, vi lägger till våra egna bidrag och försöker forma föreningen som en del av vår tid. Men idéen, lågan på facklan, skall brinna också efter vår tid. Vi säger idag att de var framsynta och modiga

de som beslöt att grunda föreningen, som beslöt att bygga detta hus. Då måste vi fråga oss – uppvisar vi lika stort mod idag? Idag i en tid då utmaningar inte saknas. Idag då föreningslivet överlag förefaller att försvagas. Idag då vi vet att civilsamhället har en större och djupare betydelse för samhället och demokrati. Idag då vi vet att samhället som helhet mister något omistligt om organisationerna förtvinar.

Allt fler idag tycks anse sig inte ha tid att vara aktiv, att engagera sig, att gå på möten, att sitta i styrelser, att resonera tillsammans och att fatta beslut tillsammans.

Detta är en stor, allomfattande fråga, som alla organisationer idag kämpar med och som har stora samhällsliga konsekvenser.

Frågan är: Har vi mod och vishet? – Kommer de medlemmar av föreningen som sitter här i samma sal som vi nu på föreningens årsfest om exakt 25, 50 år eller till och med om 100 år att omtala oss som modiga och framsynta i en tid när föreningslivet stod inför omfattande utmaningar?

Facklan är vår historia och vårt hus, vårt sociala kapital, men den är också mycket mer därtill. Facklan är allt skrivet och oskrivet vi dagens aktiva har arvt av föreningens stiftare och tidigare medlemmar. Den är de saker som är bäst med AV: gemenskap, frivillighet och engagemang. Den är de mål och de ideal vi försöker leva upp till.

Facklan lyser upp föreningen lika mycket idag som för 125 år sedan. Efter 125 år har Arbetets Vänner Huvudföreningen inte ännu nått sin fulla blomning – den tiden är framför oss och det är idag upp till oss att föra föreningen vidare. Vår förening är kulturhistoria, men den är också kulturframtid.

Om de många kvinnor och män som stiftade föreningen och byggde huset och skapade AV, kunde se oss idag – skulle de då säga: *”det var just så här vi tänkte – det är fullbordat”*?

De skulle de inte; en förening kan aldrig bli färdig, en förening kan aldrig stanna, en förening kan aldrig nå mållinjen. Vårt syfte är att springa, att röra oss framåt, att utveckla och att utvecklas, att alltid bli bättre och att sedan föra Facklan vidare.

För en förening flyr målet ständigt undan, vidare, längre, – vårt mål är som horisonten på ett vidsträckt öppet hav – lockande men gäckande.

Vår tid tillsammans inom föreningen är en fråga som vi endast kan besvara tillsammans. Men vår uppgift är att söka svaret. Och svaret, bästa AV-iter, skall vi söka i ljuset av Facklan – i kraften hos vår egen idé – och sedan föra Facklan vidare; ljusare, varmare och starkare än när vi tog emot den.

Arbetet går vidare, vår grund består, vår förening lever och Facklan Lyser vår väg!

Arbetets Vänner Huvudföreningen

125 år

12 mars 2016

Med flaggan i topp och nyrenoverad fasad och trappa stod föreningshuset på Annegatan 26 redo för att ta emot de inbjudna gästerna till Arbetets Vänner Huvudföreningens 125 års jubileumsfest lördagen den 12 mars 2016.

Dagen inleddes med att styrelsen och föreningens hedersmedlemmar **Anita Andersson** och **Rune Öhman** besökte Sandudds begravningsplats för att hedra minnet av föreningens första ordförande **Rudolf Elfving** (ordförande 1891) och **Randall Nybom**, ordföranden 1939–1981. Därifrån fortsatte färden ännu till Malms begravningsplats där minnet av **Harry O Andersson**, som fungerade som ordföranden åren 1981–2004 hedrades.

Därefter återvände gruppen till föreningshuset, där de sista förberedelserna för jubileumsfesten gjordes under verksamhetsledaren **Niki Hamros** översyn.

Jubileumsfesten inleddes kl 14 med *Modersmålet sång* och därefter hälsade föreningens ordförande **Sebastian Gripenberg** de inbjudna gästerna välkomna.

Enligt tradition uppförs alltid *Facklan*, skriven för Arbetets Vänner av **Kaj Lindgren** och tonsatts av **Bengt Carlson**, vid föreningens jubileer. Denna gång fick vi höra **Walentinakören** under ledning av **Lauri Palin** uppföra verket.

FANSPIKNING

Jubileet till ära hade en ny föreningsfana beställts och för många var det säkert en upplevelse att vara med om en fanspikning. Föreningens hedersmedlemmar, de styrelsemedlemmar som var närvarande vid festen samt föreningens verksamhetsledare, disponent och vaktmästare hade utsetts till denna hedersuppgift. I tur och ordning slog alla symboliskt in en spik i fanan och fick som tecken på hedersuppgiften själva motta en liten fana.

Efter att alla slagit spiken, placerade vaktmästaren Oskar Thesslund och Niki Hamro fanan i fanställningen på väggen, där den sedan i all sin glans förgyllde jubileumsfesten.

Rune Öhman delade ut förtjänsttecknena vid jubileumsfesten. Här tilldelas Sebastian Gripenberg förtjänstplaketten "För förtjänstfull verksamhet". I bakgrunden övriga mottagare av förtjänstplaketterna.

UPPTRÄDANDEN OCH FESTTAL

Under festen fick publiken njuta av **Folkdanslagets**, **Squaredanskretsen** och **Seniordansklubbens** fina uppträdanden. En av de absoluta höjdpunkterna var ordföranden Sebastian Gripenbergs tal, som finns att läsa från sida 4 i detta nummer av AV-iten. Sebastian är en utmärkt talare och har en otroligt fin förmåga att komprimera och lyfta fram olika företeelser i sina tal. Han fick många välförtjänta tack för det fina talet under dagen.

Senare under festen stod det egentliga festtalet i tur, detta hölls av professor **Henrik Meinander**, under rubriken "*Vid vägskälet: Tankar om morgondagens Europa och Finland*". Efter en kort inledning övergick Meinander till sitt egentliga tema där han främst berörde Europa via EU och de utmaningar som vi inom Europa står inför. Meinander framhöll bland annat att närheten till Ryssland ställer Finland i en helt annan situation än de länder som inte har en gemensam gränslinje på över tusen kilometer.

Enligt Meinander måste Finland förstå att man inte kan

ändra på de drivkrafter som styr bland annat ekonomin, och ansåg att det Finska samhället har låst sig och inte haft samma förmåga som t.ex. Sverige att utveckla sig vidare. Henrik Meinander framförde smått road, sin kätterska tanke att återförening Finland med Sverige. Han menade att då Västtyskland och Östtyskland återförenades 1990 stod man inför många, även svåra beslut, men efter en tid kunde man se att hela Tyskland utvecklades i positiv riktning.

Meinander frågade hur det kommer att se ut när AV firar sitt 150-årsjubileum? Hur kommer t.ex. de nya européernas inflytande att integreras? Slutligen påminde han publiken om den brittiske filosofen och politikern **Edmund Burkes** åsikt om att samhället är ett fördrag man gör för kommande generationer.

PLAKETTER OCH HEDERSTECKEN

Till festprogrammet hörde givetvis också utdelning av olika hedersbetygelser. Utdelningen förrättades av Centralförbundets och Understödsstiftelsen ordförande Rune Öhman assisterad av Sebastian Gripenberg.

Utdelningen började med förtjänstplaketter, vilka finns i tre olika kategorier. Den högst värderade "För berömvärd gärning" har genom tiderna utdelats endast i tre exemplar, åt **Randall Nybom, Margit Weckström** och **Harry O Andersson**.

Den mest utdelade plaketten "Med tacksamhet" tilldelades nu **Elisabeth Fröberg, Tea Grönberg, Else Strömsten, Barbro Eriksson, Ingegerd Blomander** och **Peter Oljemark**.

Plaketten "För förtjänstfull verksamhet" tilldelades **Su-sanna Lundell, Harriet Rydberg, Margareta Rönn** och som en total överraskning för mottagaren, **Sebastian Gripenberg**.

Arbetets Vänners Centralförbunds hederstecken, är AV-rörelsens högsta utmärkelse, där mottagaren skall uppfylla massiva kriterier. **Tuula Mervasto**, som fungerat som föreningens värdinna sedan 1994 och redan dessförinnan verkat som direktis för Pensionärshemmet på Brändö (sedan 1991) hörde nu till dem som premierades med detta värdesatta hederstecken. Tuula är även styrelsemedlem sedan år 2004.

Åke Sjölund, medlem sedan 1981, har förutom föreningens styrelse verkat mångsidigt inom bland annat föreningens fastighetsnämnd, kulturfondens delegation, AV Centralförbundet samt De Äldres Råd. Även han tilldelades hederstecknet.

Det tredje hederstecknet tilldelades Aveitens redaktör sedan 1992 och föreningens styrelsemedlem sedan 1997 **Yrsa Ranki** (f. Lindqvist). Yrsa har tidigare bland annat verkat även som föreningens sekreterare och informatör samt suttit med i AV Centralförbundets styrelse och fungerat som AV Facklans redaktör i 18 år.

Efter att ovanstående utmärkelser delats ut stod ännu en i turen. Föreningens miniatyrfana nr. 10 tilldelades **Monika Weckström**, föreningens styrelsemedlem sedan 1988 och viceordförande från år 2004. Miniatyrfanan delade Sebastian Gripenberg ut och han framhöll Moxos engagemang och förmåga att som aktiv inom kretsverksamheten agera som en katalysator inom styrelsen i många frågor. Sebastian tackade även Monika för det stöd han personligen som ordförande får av henne.

Monika Weckström tilldelades föreningens Miniatyrfana nr. 10.

KULTURFONDENS STIPENDIER OCH UNDERSTÖD

Mottagarna av AV Huvudföreningens Kulturfonds stipendier och understöd för år 2016 hade även de fått en personlig inbjudan till jubileumsfesten på dagen där stipendierna kungjordes av Understödsstiftelsens ordförande Rune Öhman. Detta år utdelade Understödsstiftelsen totalt 88 975 € fördelat på 70 stipendier. Dessutom utdelades även några understöd ur Kulturfondens Minnesfonder. En förteckning över de utdelade stipendierna och understöden ingår på sida ????

STILIGT AVSLUT PÅ DAGSFESTEN

Efter en kaffepaus med underhållning av **Musikkubbens** musikanter, fick publiken ännu njuta av dansuppträdanden och Henrik Meinanders festtal.

Dagsfestens sista uppträdande stod Walentinakören för och kören hade jubileet till ära valt att uppföra en Nyländsk folkvisa *Prinsessan och båtsmannen* i arrangemang av **Martin Wegelius**. Folkvisan sjöngs av AV:s sångkör på Sångfesten i Ekenäs 1891, där Sångkören utgick som vinnare.

Innan *Vårt land* som traditionellt avslutar föreningens årsfester uppförde Walentinakören ännu Sibelius *Finlandiahymnen*. Det var en mäktig prestation och det är nog med stolthet man kan konstatera, att Walentinakören har både modet och kunnandet att ta sig an ett så krävande verk. Tack för en fin och stark upplevelse.

COCKTAIL OCH MIDDAG FÖR INBJUDNA GÄSTER

Jubileumsfirandet fortsatte ännu under kvällen för en del av de inbjudna gästerna. Medan Walentinorna ställde i ordning borden för middagen i Festsalen, samlades de övriga till en cocktail uppe i Kretsarnas Sal. Småningom kom kallelsen till middagen och snart hade vi under ledning av kvällens toastmaster **Rabbe Saxén** sjungit några snapsvisor. Visorna var de som fått sin början vid snapsvisetävlingen i samband med föreningens 115-årsjubiléet och kändes mest aktuella och levvt kvar till denna dag.

Kvartetten **Just4Fun** med **Chrisse Carlsson** i spetsen underhöll i flera omgångar och vi fick också höra **Mary Kekola** berätta litet om hur hon kommit till AV och om hur glad hon var över att få vara med på festen idag.

Stämningen under festen var glad och trivsamt, maten var god och såsom någon uttryckte det att även dryckerna räckte till. Det var en lång, högtidlig och trevlig dag och också jag vill personligen tacka alla de som planerat, arrangerat och på något sätt bidragit till denna fina fest.

Yrsa

I samband med att Arbetets Vänner Huvudföreningen firar sitt 125 årsjubileum utdelades förtjänstecken både i samband med årsmötet den 1 mars och jubileumsfesten den 12 mars 2016. Därför passar vi på att presentera AV-rörelsen olika utmärkelser och förtjänstecken med en sammanställning Centralförbundets ordförande Rune Öhman gjort år 2012.

AV-RÖRELSENS UTMÄRKELSER OCH FÖRTJÄNSTTECKEN

ARBETETS VÄNNERS CENTRALFÖRBUND

har följande förtjänstecken som kan anhållas av medlemsföreningarna för utdelning till förtjänta AV-iter enligt stadgar för olika förtjänstecken.

Förtjänstecken i silver, instiftat 1949

Plock ur stadgarna:

2 § Förtjänstecknet utdelas av enskild förening åt medlem, som under minst tio år aktivt arbetat inom medlemsförening.

Förtjänstecken i guld, instiftat 1978

Plock ur stadgarna:

§ 1. Arbetets Vänner Centralförbunds förtjänstecken i guld kan förlänas åt medlem i medlemsförening, som på ett synnerligen förtjänstfullt sätt verkat förbundet och / eller medlemsförening till fromma under minst tjugo år. En förutsättning för erhållandet av förtjänstecknet i guld är, att vederbörande tidigare tilldelats förbundets förtjänstecken i silver.

Även utom medlemsförening stående person kan erhålla förtjänstecknet i guld.

§ 2. Förtjänstecknet i guld förlänas av förbundsstyrelsen på förslag av styrelsen i medlemsförening, och bör av förbundsstyrelsen bifallas genom enhälligt beslut.

Förslaget bör framställas skriftligen och med detaljerad motivering. Förslaget bör vara förbundsstyrelsen tillhanda i god tid före den dag då tecknet är avsett att överlämnas.

Hederstecknet, instiftat 1949

Hittills utdelats 6 st. enligt gamla stadgar och 59 enligt nya, totalt 65 (antalet osäkert).

Plock ur stadgarna:

§ 1. Arbetets Vänner Centralförbunds hederstecken med inskriptionen "Förtjänstfull verksamhet" kan av förbundsstyrelsen förlänas medlem i medlemsförening för synnerligen förtjänstfull verksamhet.

§ 2. För erhållande av hederstecknet fordras, att vederbörande tidigare erhållit förbundets eller Huvudföreningens förtjänstecken i guld, aktiv verksamhet inom Arbetets Vänners organisationer under minst tjugo år såsom medlem av förbundsstyrelsen och/eller medlemsförenings styrelse eller därmed jämförbar verksamhet, eller/ och till förbundets eller medlemsförenings förmån given gåva av större värde.

§ 3. Hederstecknet förlänas på initiativ av förbundsstyrelsen eller på förslag av medlemsförening enligt förbundsstyrelsens prövning. Förslaget skall göras skriftligen och åtföljas av den föreslagnas noggranna meritförteckning.

§ 4. Hederstecknet överlämnas genom förbundsstyrelsens försorg under lämpliga högtidliga former.

§ 5. Hederstecknet, som ej får användas av obehörig person, bäres vid Arbetets Vänners och andra högtidliga tillfällen. Utöver ovannämnda kan medlemsförening i AVCF ha egna förtjänstecken.

ARBETETS VÄNNER HUVUDFÖRENINGEN

har följande förtjänstecken:

Förtjänstecken i guld, instiftat 1955

Plock ur stadgarna:

§ 2. Tecknet kan av föreningens styrelse tilldelas person som erkänsla för synnerligen förtjänstfull verksamhet under minst 20 år.

§ 3. Förtjänstecknet tilldelas medlemmar vilka tidigare erhållit Arbetets Vänners Centralförbunds förtjänstecken i silver. I speciella fall kan tecknet tilldelas person utom föreningen.

§ 4. Utdelning av tecknet sker vid föreningens årsmöte eller i speciella fall vid något annat tillfälle. Tecknet bekostas av föreningen.

Arbetets Väner Huvudföreningens Förtjänstplakett, instiftat 1973 av Understödsstiftelsen

Första utdelningen skedde 9.3.1975 på föreningens årsfest till 6 medlemmar som varit mist 50 år medlemmar i Huvudföreningen. Hittills utdelat 64 st. (antalet osäkert).

Plock ur stadgarna:

Understödsstiftelsen för Arbetets Väner Huvudföreningen, nedan Stiftelsen, har vid möte den 20 mars 1973 beslutit instifta "Arbetets Väner Huvudföreningens förtjänstplakett".

Huvudföreningen nedan Föreningen, i samråd med Föreningens styrelse fastställt plakettens utseende och storlek samt påtagit sig utgifterna för dess utförande och prägning. Stiftelsen har antagit följande regler för plakettens utdelning:

1 § "Arbetets Väner Huvudföreningens förtjänstplakett", som är ritad av heraldikern **Gustaf von Numers** och präglad hos Kultateollisuus Ky i Åbo, är avsedd att utgöra en utmärkelse för och en belöning av sådana föreningsmedlemmar, icke föreningsmedlemmar och organisationer, vilka på ett synnerligen förtjänstfullt sätt främjat Föreningens strävanden och dess verksamhet för att uppnå sitt ändamål eller i gärning främjat den finlandssvenska befolkningens bästa.

2 § Plaketten kan ges som erkänsla för långvarig betydande verksamhet, men även för annan framstående gärning.

3 § Plaketten, som är utförd i brons, bär någon av följande inskriptioner:

- a) "För berömvärd gärning"
- b) "För förtjänstfull verksamhet"
- c) "Med tacksamhet"

Under punkt a) nämnd plakett är den förnämsta samt b) och c) i nämnd ordning därefter.

4 § Plaketten utdelas av Stiftelsen på dess initiativ eller efter prövning, på förslag av Föreningens styrelse.

5 § Dessa regler kan inte ändras annat än genom enhälligt beslut av Stiftelsens styrelse.

"För berömvärd gärning" har delats ut i endast tre exemplar till följande personer:

Margit Weckström 1976, Randall Nybom 1979, Harry O Andersson 1991.

Föreningens miniatyrfana

Miniatyrfanan har delats ut 9 st. till följande personer:

Nr 1. Randall Nybom	1961
Nr 2 Armas Stenberg	?
Nr 3 Margit Weckström	?
Nr 4 Nylands Brigad	?
Nr 5 Elis Pettersson	1981
Nr 6 Harry O Andersson	1991
Nr 7 Anita Andersson	2006
Nr 8 Rune Öhman	2009
Nr 9 Dick Lundell	2011
Nr 10 Monika Weckström	2016

AV Huvudföreningens hedersmedlemmar

Anita Andersson 2002
Rune Öhman 2009

Som en kuriositet kan nämnas att vid Huvudföreningens 100 års jubiléet tilldelades föreningens Hedersordförande Randall Nybom föreningens förtjänstecken i guld med en briljant infattad i facklans låga.

Andra delen av konserten inleddes med Oh Happy Day med Marina Palin som solist.

VÄNDAGSKONSERTEN MED WALENTINORNA DROG FULLT HUS

Veckor i förväg var biljetterna till Walentinakörens konsert sålda. De som lyckats komma över biljetter fick en vild resa genom USA. Kommer man till landet landar man oftast i New York och här började också den musikaliska resan med New York, New York. Härefter var resan runt i Amerika i full gång. Med **Lauri Palin** som dirigent för resan tog de ca 40 Walentinorna salen i besittning. Det var inte enbart damer. En och annan Valentin i hatt sågs i kören.

Salen på G18 var bokad till sista plats och så fick publiken resa med och minnas en mängd populära låtar från -60 och 70-talen.

Till bomullsfälten i södern kom man via *Cottonfields*. Gospel är ett måste i USA. Trots att gospel är en gren inom körsång som sjungs med liv och lust blev det kanske litet väl mycket liv – alla manickar som var påskruvade fick ljudet att stiga onödigt högt, men hörseln klarade sig.

Rabbe Saxén med sin gitarr stod för ett av de starkaste numren med *The House of the Rising Sun*. *Summertime* med hela kören var lugn och fin men så brakade det loss – *Rock around the Clock*. USA och rock – de

Körens herrar svänger loss tillsammans med dirigenten Lauri Palin.

två går hand i hand. Efter en obligatorisk kaffepaus bänkade man sig för andra halvleken.

Nu hade säkert ljudstyrkan litet skruvats ner för nu var det inga problem med decibel. Hela raden av välkända poplåtar välldes ut i salen – *Oh, happy Day*, Simon och Garfunkels lugna *the Boxer*, underbara *Tennessee Walz* – minnen från ungdomens sommardanser, *Don't worry be happy* med **Siv Nordström** som solist, också den sången en riktig plåga ett år. Och den historiska landsvägen *Route 66* från Chicago till Los Angeles via hela åtta stater måste vara med. Låtvalet gjorde en dock litet konfunderad.

Lyckligtvis hade hjärtat hittat hem, nu glatt dinglande på bröstet och kören avslutade det officiella programmet med Mitt hjärta blev i San Fransisco (officiellt *I left my heart in S.F.*)

Naturligtvis blev det ett da capo – för en överlycklig, entusiastisk publik.

KÖRSÅNG I 45 ÅR

Konserten var väl egentligen körens 45 års jubileum. Då kören hade grundats minns jag att en sångare, inte från denna kör, berättade att man fått en tuff och fordrande dirigent – Walentina Hietanen.

Solisterna avtackades – Rabbe Saxén, Marina Palin, Siv Nordström och **Rebecca Tallqvist** och sist men inte minst Lauri Palin som jobbat med kören sedan 2004. Palin var full av rytm och musik. Det var verkligt underhållande att bara se på honom.

Men för detta tillfälle hade kören också haft utomstående hjälp – **Ami Aspelund** hade skött CVT- delen ungefär ett slags fullständig röstbehandling, vad vill man uttrycka – även talare kan ha hjälp av CVT. **Minna Valkama** hade instruerat om hur man får sången i kroppen.

Behagligt ackompanjemang gav fyrväpplingen **Anton Nyholm, Tomas Niemistö, Staffan Strömsholm** och **Thomas Törnroos**. Och **Christofer Moen** stod för presentationen av sångerna och det behövliga mellansnacket, när koristerna intog sina rätta platser mellan visorna.

En andra konsert ges i början av mars.

En trevlig händelse i samband med konserten. Valentinakörens dirigent Lauri Palin fick Finlands svenska sång- och musikförbunds förtjänsttecken för sitt arbete inom körmusik. Ordförande **Patrik Karlsson** från FSSMF överräckte märket.

Text: Biggi Korhonen

Foto: Yrsa Ranki

Solisterna och körens dirigent Lauri Palin avtackades efter den lyckade konserten.

125 ÅRSMÖTE MED GULD- OCH SILVERREGN

Tisdagen den 1 mars 2016 var Arbetets Vänner, huvudföreningen r.f.:s officiella 125 årsdag, något som givetvis uppmärksammades i högtidliga former. Mötesdeltagarna bjöds inledningsvis på ett glas skumvin, och föreningens ordförande **Sebastian Gripenberg** höll ett varmt hälsningstal, där han bland annat konstaterade, att det är en stor sak och ära att få vara med om en förenings 125 årsdag. Men framför allt uttryckte Sebastian sitt stora tack till medlemmarna, kretsarna, funktionärerna och föreningens styrelse och betonade allas betydelse för föreningens fortsatta väl. Ett stort tack gick även till Understödsstiftelsen, som ekonomiskt understött föreningens verksamhet och även bidragit med finansiering till bland annat föreningshusets fasadrenovering inför 125 årsjubileet.

Efter att ha utbringat en skål för föreningens 125 år, övergick ordföranden till att dela ut förtjänsttecken i silver och guld till förtjänta medlemmar.

Arbetets Vänner Centralförbunds silvermärke kan utdelas till medlemmar inom AV-föreningarna som verkat aktivt i minst 10 år. Silvermärket delades denna gång ut åt 18 medlemmar:

John Burmeister, Folkdanslaget/Musikklubben
Kerstin Ehnholm, Bridgeklubben
Sebastian Gripenberg, AVH ordförande
Marianne Ittonen, Seniordansklubben
Elin Jansson, Sällskapskretsen
Birgitta Lindblom, Seniordansklubben
Inge-Maj Lindgren, Seniordansklubben
Ulla Lindgren Fagerholm, Bridgeklubben
Birgitta Lundell, Seniordansklubben
Per Erik Lönnfors, Bridgeklubben
Lauri Palin, Walentinakören
Niki Saarinen, AV-teatern
Linda Sandqvist-Forsgård, Walentinakören
Claire Scheunemann, Walentinakören
Virpi Schauman, Bridgeklubben
Rea Tanhukivi, Sykretsen
Oskar Thesslund, Sandelskretsen
Eimer Wasström, Walentinakören

AV Huvudföreningens förtjänsttecken i guld och kan enligt stadgarna av föreningens styrelse tilldelas person som erkänsla för synnerligen förtjänstfull verksamhet

under minst 20 år. Och glädjande många fick denna gång motta denna utmärkelse ur ordförandens hand.

Guldmärket tilldelades följande medlemmar:

Martin Arle, Bridgeklubben
Agneta Berglund, Bridgeklubben
Lars Bergström, AV-teatern
Derrick Berlin, AV-teatern
Anette Burmeister, Folkdanslaget
Kurt Graeffe, Bridgeklubben
Marita Helsingius, Bridgeklubben, De Äldres Råd
Lasse Henriksson, Sandelssällskapet
Nina Henriksson, AV-teatern, Sandelssällskapet
Kerstin Hindström, Sällskapskretsen
Kate Hougberg, Sandelssällskapet
Inger Iiskola, Seniordansklubben, Squaredanskretsen
Rauno Iiskola, Seniordansklubben, Squaredanskretsen
Maj-Britt Jensen, Bridgeklubben
Åsa Laukonlinna, AV-teatern, Seniordans, Squaredans, Sångkören och föreningens bibliotekarie
Göran Lundsten, AV-teatern
Birgitta Löfman, Walentinakören
Cristofer Moen, Walentinakören
Yrsa Ranki (fd. Lindqvist), AV-itens redaktör
Gurli Salonen, Seniordansklubben
Ulf-Magnus Stenbock, Sångkören
Fred Sundwall, Bridgeklubben
Carola Åkerlund, Walentinakören

BACKAS EFTERTRÄDER HENRIKSSON

Efter den högtidliga inledningen gick årsmötet till behandling av de stadgeenliga ärendena.

Mötets konstituering var snabbt avklarad, likaså presentationen av föreningens årsberättelse som fick sitt godkännande.

Litet längre tid tog det för verksamhetsledaren **Niki Hamro** att presentera bokslutet, som utan större frågor kunde fastställas, efter att mötet tagit del av de olika utlåtandena som hör saken till.

Personvalen inleddes med val av styrelsemedlemmar, denna gång var **Tuula Mervasto**, **Maj-Britt Jensen**, **Harald Udd** och **Nina Henriksson** i tur att avgå. Alla fyra hade ställt sig till förfogande för ytterligare en treårs

Ny ledamot inom styrelsen Kaj G. Backas från Bridgeklubben.

period. Bridgeklubben hämtade fram en kandidat till **Kaj G. Backas**, vilket ledde till röstning.

Medan rösterna räknades tog sig mötesdeltagarna en kaffepaus. När mötet fortsatte visade det sig, att Tuula Mervasto, Harald Udd och Maj-Britt Jensen blivit omvalda och Kaj Backas invald som ny medlem i stället för Nina Henriksson. Ordföranden hälsade Backas välkommen och framförde även sitt tack till Nina, och konstaterade, att hon varit en tillgång inom styrelsen och att hon även i fortsättningen nog kommer att ha en roll inom föreningen.

Valen av övriga utskott gick snabbare, överlag blev det omval av redan aktiva personer. Med andra ord återvaldes De Äldres Råd – **Åke Sjölund, Inger Sandström, Marita Helsingius, Kurt Andersson, Helge och Anja Löfman**. Likaså återvaldes inventeringsnämndens medlemmar – **Harald Udd, Rabbe Saxén och Anders Häggblom**.

Angående revisorerna hade styrelsen tagit en offertrunda och föreslog AltumAudit Oy Ab som revisorer, vilket godkändes.

Mötet närmade sig sitt slut men ännu återstod lottningen av föreningens kamratskapspris bland de av kretsarna anmälda kandidaterna. Denna gång gynnade Fru Fortuna – Anita Andersson – Bokklubbens kandidat **Christian Holmström**, som glatt överraskad fick emotta presentkortet till Akademien.

Under punkten övriga ärenden framförde föreningens viceordförande **Monika Weckström** föreningens tack till Sebastian. Innan hon överräckte den fina blomketten som skulle symbolisera en brinnande fana, plockade hon fram Centralförbundets förtjänsttecken

i silver, vilket hon nu överräckte åt Sebastian, som varit medlem sedan 2004 och fungerat som föreningens ordförande sedan 2009. Moxo menade, och det instämmer jag gärna i, att Sebastian är guld värd även om tecknet ännu denna gång är av silver.

INGEN DRAMATIK PÅ STYRELSENS KONSTITUERANDE MÖTE

Styrelsen sammankom ännu efter årsmötet för att konstituera sig.

Sebastian Gripenberg återvaldes som **ordförande**, och den linjen följde de flesta besluten. Monika Weckström fortsätter alltså som **viceordförande**, verksamhetsledaren Niki Hamro verkar som **sekreterare utom styrelsen**, Benita Udd återvaldes till **vice-sekreterare** och Maj-Britt Jensen som **intern kontrollperson**.

Till **Arbets- och ekonomiutskottet** återvaldes samtliga, Gripenberg, Weckström, Jensen och Harriet Rydberg.

Även Tuula Mervasto och Rabbe Saxén fortsätter som tidigare som **värdinna** respektive **värd**. Som **styrelsens representanter inom Festbestyrelsen** fortsätter Benita Udd medan Kaj Backas efterträder Nina Henriksson i den uppgiften. Han efterträder Nina även inom **Orienteringskommittén**, som i övrigt återvaldes.

Rabbe Saxén invaldes till **Resekommittén** i stället för Nina Henriksson, de övriga medlemmarna Monika Weckström och Benita Udd fortsätter.

Inom **delegationen för Arbetets Vänner Kulturfonden** återvaldes Sebastian Gripenberg, Monika Weckström, Benita Udd, Peter Oljemark, Maj-Britt Jensen och Yrsa Ranki.

Av **föreningens representanter inom AV Centralförbundets styrelse** återvaldes Rune Öhman, Benita Udd, Sebastian Gripenberg, Monika Weckström och Harriet Rydberg. Dick Lundell och Inger Sandström var inte tillfrågade om de ställer upp i fortsättningen, vilket ledde till att denna punkt angående dem ajournerades till en senare tidpunkt.

Föreningens 125 årsdag firades som Sebastian i sitt välkomsttal vid årsmötet angav i arbetets tecken även om vi också hade möjlighet till litet festligare inslag. Årsfesten den 12 mars lovar dock att bli än mer högtidlig, och det är ju en 125 åring absolut värd.

Yrsa

ARBETETS VÄNNER HUVUDFÖRENINGENS KULTURFOND

STIPENDIER OCH UNDERSTÖD 2016

GRUPP 1 FORTBILDNING, STUDIERESOR

Fina rf, för studieresa från Vasa till Åbo och Åbo Akademi som riktar sig till finlandssvenska studenter, 500

Föräldraföreningen vid daghemmet Strandboden, STRAFF rf, för konsert med gruppen Raka Bananer för daghemmet Strandbodens barn, 400

Föräldraföreningen vid Finno skola rf, för att årskurs 5-6 i Finno skola skall kunna besöka utställningen "Tar du risken?", inom ramen för fysik- och kemiundervisningen våren 2016, 800

Grans Pontus, för studieresa till Berlin med anknytning till kommande framförande av Einojuhani Rautavaaras kontrabaskonsert i Uleåborg, 700

Hem och Skola för Lyceiparkens skola r.f., för kulturupplevelse i form av ett teaterbesök till Svenska teatern i Helsingfors, 900

Höjdens Hem och Skola rf, för besök på Heureka, 500

Kapellby Hem och skola rf för kulturverksamhet för eleverna i Kapellby skola, 1000

Pellinge Byaråd rf, för kultur och konst i privatfinansierad eftermiddagsverksamhet för barn på Pellinge, verksamhetsåret 2016-2017, 400

Södergård Thomas, för residensvistelse i Erg Chebbi, vid utkanten av Sahara i Marocko, för tiden 16.1-5.2.2016, 600

Västerledens språkbad Rf, för besök på teater, 900

Övermalax Hem och Skola rf, för projektet Läslust!, 300

GRUPP 2 SÅNG OCH MUSIK

Arbetets Vänner i Ekenäs r.f., för projektet Allsång i Raseborg, 2000

Arbetets Vänner i Lovisa r.f., för föreningens 120 års jubileum samt sångkörens verksamhet, 700

Arbetets Vänner i Vasa r.f. för barn- och ungdomskörens (AVOICE) deltagande i Vasa körfestival och i Finlandssvenska sång- och musikfesten i Karleby, 700

Arbetsgruppen FlipFlop, för förverkligande av barnmusik-orkestern FlipFlops inspelning av en ny cd-skiva i E-studio med påföljande skivrelease-turné i Finland och Sverige i november 2016, 2000

Arbetsgruppen Sibbo vokalensemble, för körläger för Sibbo vokalensemble, 700

Damkören SilverQuinns, för körens verksamhet: uppträdanden på åldringshem, egna konserter lokalt eller i anslutning till resor, samarbete med andra körer och musikgrupper samt körläger, 1000

Exaudio rf, för turné med den musikaliska föreställningen Trädgården som handlar om Fredrika Runeberg, 2000

Finlands svenska körförbund rf. för körförbundets 25-årsjubileum 5.11.2016 på Helsingfors konservatorium, 2000

Korkman Julia, för inspelning av skiva med jazzande folkvisor, 1000

Lindström Patricia, för arrangerandet av Bjurböle 19:e sommarmusikkurs, 1-26.06.2016 för barn och ungdomar, 700

Musikinstitutet Kungsvägen/Esbobygdens Ungdomsförbund, för kammarmusiktävling i Riga, 700

Riikonen Susanne, för projektet Min sång - Lauluni en småbarns konsert på båda inhemska språken, 1000

Sångens Vänner i Åbo r.f., för Sångens Vänner i Åbo körresa till Åland med uppträde i en kyrka, 700

Understödsföreningen för Esbo Kammarkör rf, för Evert Taube-produktion med solister, 1000

Vox Femina, för damkören Vox Feminas deltagande i den 24 finlandssvenska sång- och musikfesten i Karleby 10-12 juni 2016, 700

Åshöjdens grundskola, för en körskiva med musikklasserna 3-6 vid Åshöjdens grundskola, 1000

GRUPP 3 TEATER, BILDKONST, KONSTHANTVERK

Arbetsgrupp Lindqvist & Ranki, för projektet *Lekfullt i glas – en gemensam resa i 10 år*, 3000

De Utvecklingsstördas väl i Mellersta Nyland rf/ Duv Teatern, för en ny spelperiod av föreställningen *Välkommen glada släkting!* – IMPRO med DuvTeatern, 1500

De Utvecklingsstördas Väl i Västnyland rf, för Teater Magnitudes uppsättning av *Snövit och de sju dvärgarna* med funktionshindrade skådespelare, 1500

De Utvecklingsstördas Väl i Västnyland rf. för DUV-shower i Karis och Ekenäs, 1500

Esbobygdens ungdomsförbund rf, för Finns sommarteaters produktion 2016, 2000

Finlands Svenska Folkdansring r.f. för ersättning för resor och logi för riksinstruktören och en ansvarig spelman på ISLEIK 2016, 1300

Johansson Carmela, för berättarföreställning med verkstad för barn i dagisåldern, 1500

Medicinarklubben Thorax rf. för det 61sta Thoracala Medicinarspexet *Freden i Kiel*, 1500

Stiftelsen Ålands Jakt- och Fiskemuseum, för konstutställningen *"Saltstänkt vid Ålands Hav"* av TH Norling vid Ålands Jakt- och Fiskemuseum, 745

Studenternas teaterförening r.f. för Studentteaterns vårproduktion i regi av Jermo Grundström, 2000

Studeranden vid Lärkkulla pop&rock, för Break up musikteaterprodukt på Tryckeriteatern i Karis, 1500

Svenska hörsel förbundet rf, för att jublera förbundets 30 år 2016 genom att producera en film och presentera alstret i samband med en 30-års kavalkad, 2000

GRUPP 4 LITTERATUR

Blomqvist Bo Gunnar, för projektet *"Lovisanejdens Skärgård"*, 1500

Folkhälsan i Degerby, för projektet *Föreningen som överlevde Parentesen*, 1000

Garantiföreningen för Nya Argus rf, för digitalisering av Nya Argus i den finlandssvenska tidskriftsdatan Skriflyt, 1000

Helsingfors sång- och musikförbund, för Helsingfors sång- och musikförbunds 100-årsjubileum år 2017, 2000

LL-Center/FDUV, för lättläst bearbetning av Maria Turtschaninoffs roman *Maresi*, 1000

Winberg Gunnevi, för att skriva visor och ge ut ett vishäfte år 2016, 500

Östman Catharina, Arbetsstipendium för två månader för arbete med en roman, 3000

GRUPP 5 ÖVRIGT ÄNDAMÅL

Arbetets Vänner i Ekenäs r.f., för Arbetets Vänner i Ekenäs r.f. 120 årsjubileum, 2000

Arbetets Vänner Centralförbund r.f., för verksamheten kalenderåren 2016 och 2017, 3000

Ekenäs Pensionärer rf, för projektet *Hantverk med nostalgi*, 230

Finlands Seniordansförbund rf., för Seniordansens våravslutningar 2016, 1000

Fiskars hembygdsförening r.f., för upprätthållande av verksamheten vid Fiskars museum och Pojo lokalhistoriska arkiv, 1000

Helsingfors Svenska Scouter r.f., för dagsläger för barn under sommarlovet, 800

Natur och Miljö r.f., för barnens östersjöprotest 2016, 1000

Samrådet i SPF i Helsingfors, för danskvällar, Svensk Festdag, oktoberseminarium, träffar på Café Esplanad och kulturpromenader, 1500

Volshemmets Garantiförening, för kultur för minnessjuka, 1000

ÖVRIGA STIPENDIER OCH UNDERSTÖD

Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för föreningens 125-årsjubileum, 10 000

Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f.s bibliotek, för bokinköp kalenderåren 2016 och 2017, 1600

Sykretsen inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

AV-teatern inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Folkdanslaget inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Sällskapskretsen inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Bridgklubben inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Ungdomskretsen inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Walentinakören inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Seniordansklubben inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Squaredanslaget inklusive Rounddans inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Bokklubben inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Musikkklubben inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f.,

för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800
Sandelssällskapet inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Konstklubben AV! inom Arbetets Vänner Huvudföreningen r.f., för kretsens verksamhet kalenderåren 2016 och 2017, 800

Understöd ur Minnesfonderna år 2016

Stiftelsens styrelse har beslutat att stipendier ur de s.k. Minnesfonderna utdelas i regel vart femte år.

Stiftelsen styrelse beslöt 19.2.2016 att dela ut stipendier enligt förteckningen nedan.

Ur **Ingrid och Göran Leopolds fond, Randall Nyboms fond och Birger Wikströms fond**

Mottagare: Stiftelsen för Arbetets vänner Huvudföreningens åldringshem

Belopp: 8000 €

Ändamål: För pensionärernas välmåga och rekreation kalenderåret 2016

Ur **Fonden för AV-föreningars strävanden**

Mottagare: Arbetets Vänner Centralförbund

Belopp: 5523,50 €

Ändamål: För utgivning av medlemstidskriften AV Facklan, kostnader för förtjänsttecken samt resekostnader kalenderåren 2016-2017

Ur **Harry och Anita Anderssons fond samt Helly och Gunnar Hallbloms fond**

Mottagare: Walentinakören vid Arbetets Vänner Huvudföreningen

Belopp: 1000 €

Ändamål: För arrangemang av körläger och uppträdanden kalenderåren 2016 och 2017

Mottagare: Musikkklubben vid Arbetets Vänner Huvudföreningen

Belopp: 500 €

Ändamål: För vård och köp av instrument kalenderåren 2016 och 2017

Ur fonden **Lilla Karins minne**

Mottagare: Läraren i tyska vid Brändö gymnasium Veronica Sánchez-Markelin

Belopp: 500 €

Ändamål: För fortbildning eller utveckling av undervisning i tyska kalenderåren 2016 och 2017.

Totalt utbetalas stipendier ur Minnesfonderna 15523,50 € år 2016.

MÅNADSMÖTE MED FROSTBLOMMOR

MAJ-BRITT PARO BERÄTTADE OM TANT ALMA

Om än jorden varit full av iskristall och snöflingor söndagen då månadsmötet i februari hölls hade jag dock halkat iväg till Annegatan. Att få lyssna om denna unga, nästan självlärd, modelltecknare **Alma Pihl** och hennes verk för huset Fabergé i St. Petersburg har förr hos många utanför AV väckt stort intresse. Flera hade rymts med på AV denna dag.

KUNNIGA FINLÄNDARE LÄR SIG ETT YRKE

Många finländska guldsmeder arbetade på den här tiden i St. Petersburg, liksom även bagarlärlingar, urmakare och andra hantverkare. Alma föddes i Moskva men många unga pojkar från Finland sändes i lära redan som sexåring och utbildningen var lång – lärling kanske 6 år, gesäll kanske lika länge och sedan om lyckan stod en bi – mästarbrevet.

Alma Pihl kom att sitta i morbroderns, **Albert Holmströms** verkstad hos **Carl Fabergé**. Egentligen skulle hon göra helt andra saker än formge smycken på papper. Mönstret fördes sedan ut i verkstaden till dem som gjorde slutarbetet. Alma var oerhört duktig och tecknade gudomligt. Enligt egen utsago var hon inget vidare på att handskas med pannor och kastruller så hon fick fortsätta med sina skisser.

PÅSKÄGG OCH NOBELGÅVOR

En dag kom **Emmanuel Nobel** in i verkstaden och ville beställa någon småsak, dock inte alltför dyr (hmmm), som skulle ges i present åt damerna vid middagar. Så kom frostblommorna som Alma satt och tittade på vid fönstret i verkstaden att födas.

Av de ca 50 påskägg som det blev kutym att tsaren gav sin mamma eller hustru planerade Alma två, *Vinterägget* kanske det vackraste av alla ägg – lugnt, rent och oskuldsfullt samt *Korsstyngsägget* som Alma fick inspiration till vid ett besök hos sin svärmor. Vinterägget lär finnas hos emiren av Qatar idag och det andra ägget hos den engelska drottningen. Alma Pihls mästarverk Vinterägget skall ha kallats "världens vackraste juvelerararbete genom tiderna" och var en påsk gåva 1913

Det kunde ta flera år att förfärdiga ett ägg – små och

Fil.mag. Maj-Britt Paro höll ett intressant föredrag om sin forne teckningslärare Alma Pihl.

tusentals ädla stenar och diamanter skulle fästas, man blir alltid lika fascinerad över den hantverkskunskap som fanns. Skulle man ha nerver att göra det idag?

Stjärnhimmel – ett ägg som bearbetades i Wigströms ateljé försvann efter revolutionen, inte ett Alma Pihl ägg men intressant information. Dessutom lär ägget ha hittats i Moskva år 2001. Alma planerade dock ett ägg *Is* för Nobel. Överraskningen i ägget var en elegant liten klocka.

Revolutionen bröt ut i Ryssland och familjen Klee – Alma gifte sig med **Nikolai Klee** som jobbade på Kymmene bruk – flyttade efter vissa problem till Finland och Kymmenedalen. Alma Pihl arbetade som teckningslärarinna och eleverna hade ingen aning om tant Almas bakgrund. **Maj-Britt Paro** hade tant Alma som lärarinna.

Vill man läsa mer, Maj-Britt Paros bok *Tant Almas hemlighet*, finns på bibliotek och **Ulla Tillander-Godenhielms** bok om Fabergés finländska mästare med underbara bilder kan läsas på finska.

Guldsmed är ett yrke som passar bra för finländare. Vi är sega och envisa och gillar att sitta i fällan och jobba, tycker Tillander-Godenhielm. Detta uttalande fanns en gång i Hbl. Några Fabergé-guldsmeder med finska rötter **August Holmström** och sonen **Albert Holmström**, **Erik Kollin**, **Oscar Pihl**, **Henrik Wigström**, silversmederna **Stefan Väkevå** och hans båda söner och många andra.

Gärna skulle man ha lyssnat på mer om Fabergé-eran men vi tar detta som en introduktion till kommande föredrag.

Text och bild: Biggi Korhonen

FÖRENINGENS ORGANISATION 2016

Föreningens styrelse

Ordförande	Sebastian Gripenberg
Viceordförande	Monika Weckström
Vicesekreterare	Benita Udd
Intern kontrollperson	Maj-Britt Jensen
Medlemmar	Jessica Lerche Yrsa Ranki Tuula Mervasto Peter Oljemark Harriet Rydberg Rabbe Saxén Harald Udd Kaj G. Backas
Sekr. utom styrelsen	Niki Hamro

Arbets- och ekonomiutskottet

Ordförande	Sebastian Gripenberg Monika Weckström Maj-Britt Jensen Harriet Rydberg
Sekr. utom utskottet	Niki Hamro

Delegationen för Arbetets Vänner Kulturfonden

Sebastian Gripenberg
Monika Weckström
Benita Udd
Yrsa Ranki
Peter Oljemark
Maj-Britt Jensen

Föreningens representanter i Arbetets Vänner

Centralförbundets styrelse

Rune Öhman
Sebastian Gripenberg
Monika Weckström
Benita Udd
Harriet Rydberg

De Äldres Råd

Åke Sjölund
Marita Helsingius
Inger Sandström
Kurt Andersson
Anja Löfman
Helge Löfman

Orienteringskommittén

Maj-Britt Jensen
Kaj G. Backas
Peter Oljemark
Rabbe Saxén
Jessica Lerche

Resekommittén

Monika Weckström
Benita Udd
Rabbe Saxén

Inventeringsnämnden

Harald Udd
Rabbe Saxén
Anders Häggblom

Redaktionsrådet

Yrsa Ranki
Sebastian Gripenberg
Birgit Korhonen
Niki Hamro

Festbestyrelsen

Värdinna Tuula Mervasto
Värd Rabbe Saxén

Styrelsens representanter i Festbestyrelsen

Benita Udd
Kaj G. Backas

Bibliotekarie

Åsa Laukonlinna

AV-itens redaktör

Yrsa Ranki

Sångkören

Kontaktperson Ethel Blomander
tfn (09)466 335

Sykretsen

Kontaktp. Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 5704 184
Varannan tisdag kl 15, Källarsalen.

AV-teatern

Ordf. Robin Sundberg
tfn 050 5849 883
effesundberg@spray.se

Folkdanslaget

Ordf. Antonia Palmén

Instruktörer Birgitta Löfgren och
Margareta Rönn

Spelmän Leith Arar och Monika Tiila.
Onsdag kl 19-21, Kretsarnas sal.

Sällskapskretsen

Ordf. Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 5704 184
Varannan torsdag kl 16, Källarsalen.

Bridgeklubben

Ordf. Kerstin Ehnholm
tfn 0400 407 539
e-post: kerstin.ehnholm@elisanet.fi
Spelkvällar måndagar och torsdagar
18.00 - ca. 22 i Kretsarnas Sal

Ungdomskretsen

Ordf. Maj-Britt Hedvall
tfn (09) 798 092
Tisdagar en gång i månaden.

Walentinakören

Ordf. Kristina Björkvall
e-post: tina.bjorkvall@kolumbus.fi

Dirigent Lauri Palin

Tisdag kl 19-21.30, Kretsarnas sal.

Seniordansklubben

Ordf. Inger Iiskola
tfn 050 3366 040
e-post: inger.iiskola@kolumbus.fi

Instruktör Ingegerd Blomander

tfn 040 7049 305
Tisdag kl 16.30, Festsalen.

Squaredanslaget

Ordf. Jan Ekberg
tfn (09)587 4260

Caller Kaj Wikholm

Torsdag 18-21.30, Festsalen.

Rounddans

onsdagar 16.30-18.00, Festsalen.
Cuer Olof Staffans.

Bokklubben

Bokklubben
Ledare: Joanna Österman
Kontaktperson:
Christian Holmström tfn 040-555-4761
Onsdag kl 18-19.30 i Klubblokalen, en
gång i månaden (i princip månadens
andra onsdag)

Musikklubben

Kontaktperson
Lars Silén
040 7351 628
lars.silen@kolumbus.fi
Fredag kl 19, Klubblokalen

Sandelssällskapet

Kontaktperson Dick Lundell
tfn 050 539 0963
förnamn.efternamn@folkhalsan.fi

Konstklubben AV!

Kontaktperson Kristian Teir
tfn 044 7600315
e-post:
förnamn.efternamn@luukku.com
Måndag kl 13-14.30, Klubblokalen

Föreningens telefonnummer

Verksamhetsledare	045 2098 424
Kansliet	(09) 601 426
Biblioteket	(09) 604 853
Vaktmästare	050 5948 202

Arbetets Vänner Huvudföreningen rf, bankförbindelse IBAN: FI7540551110000662

www.arbetetsvanner.fi